

Vasile Coman
Judecător la Tribunalul Prahova

Infrațiuni împotriva înfăptuirii justiției

Practică judiciară recentă comentată

**Volumul I. Nedenunțarea, omisiunea sesizării, inducerea
în eroare a organelor judiciare, favorizarea făptuitorului, tăinuirea,
influențarea declarațiilor, răzbunarea pentru ajutorul dat justiției,
încălcarea solemnității ședinței, ultrajul judiciar**

Editura
Stamangiu
2023

Capitolul I. Nedenunțarea

I. Nedenunțarea infracțiunii de omor calificat. Favorizarea făptuitorului. Concurs de infracțiuni

CP, art. 266, art. 269

Faptele persoanei care, deși a luat cunoștință în mod direct de comiterea unei infracțiuni contra vieții, nu a înștiințat de îndată autoritățile, iar după uciderea victimei și tranșarea cadavrului de către autorii omorului a curățat urmele de sânge și alte urme ale infracțiunii din imobilul unde a săvârșit fapta, plecând definitiv din România după câteva zile de la uciderea victimei, în scopul împiedicării sau măcar al îngreunării cercetărilor cu privire la fapta de omor calificat, întrunesc conținutul constitutiv al infracțiunilor de nedenunțare și favorizare a făptuitorului, prevăzute de art. 266 și art. 269 CP.

Trib. Tulcea, s. pen., sent. nr. 270 din 24.10.2017, nepublicată

Analizând **acordul de recunoaștere a vinovăției** încheiat de Parchetul de pe lângă Tribunalul Tulcea cu inculpata C. sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de nedenunțare, prevăzută de art. 266 alin. (1) CP, cu aplicarea art. 5 CP, și favorizare a făptuitorului, prevăzută de art. 269 alin. (1) CP, cu aplicarea art. 5 CP, Tribunalul Tulcea reține următoarea **situație de fapt și de drept**:

În perioada anilor anteriori dispariției sale, victima S. a locuit fără forme legale în municipiul Tulcea la diferite persoane din anturajul său, neavând o locuință stabilă, și a lucrat sezonier timp de mai mulți ani la ferma numitului M. de pe raza localității Bălenii de Sus, comuna Beștepe, județul Tulcea și ocazional pe raza municipiului Tulcea. S. era cunoscut cu antecedente penale (furturi calificate, amenințare), având relații cu mai multe persoane recidiviste din mediul infracțional al municipiului Tulcea, și era cunoscut ca un consumator de băuturi alcoolice. În primăvara anului 2013, o persoană din anturajul său (P.) a fost condamnată la închisoare cu executare pentru săvârșirea infracțiunii de tâlhărie, declarația dată de S. în cauză contribuind la identificarea și condamnarea autorului. În același dosar a fost cercetat și numitul S.C. cunoscut drept „S.”, a cărui contribuție la săvârșirea faptei nu a putut fi dovedită. Mai trebuie menționat că S. a fost tâlhărit de câteva ori de o altă persoană din anturajul său, respectiv B., care, prin agresiune, l-a depozitat o dată de telefon, iar cu alt prilej de îmbrăcăminte și încălțăminte. În perioada 05.03.2013-15.06.2013, S. a lucrat cu întreruperi la ferma numitului M., iar în perioada 21-23.06.2013 a lucrat în gospodăria numitului G., din comuna Frecăței, județul Tulcea.

La 22.06.2013, S. a contactat-o telefonic pe numita C.D., căreia i-a spus că se află la G., iar a doua zi va sosi în municipiul Tulcea, când o va căuta să se întâlnească (fapt care nu s-a mai petrecut). În dimineața zilei de 23.06.2013, S. a plecat de la locuința lui G. spre municipiul Tulcea, având asupra sa o geantă de voiaj cu obiecte de îmbrăcăminte și de igienă corporală, precum și două sticle de 2 litri cu țuică, spunând că va pleca la muncă la ferma lui M. La 23.06.2013, în jurul orei 12:00, S. a ajuns la domiciliul din municipiul Tulcea al lui M., unde a lăsat geanta de voiaj și a plecat în oraș, luând cu el sticlele de țuică și suma de 50 de lei pe care a primit-o de la soția lui M., cu titlu de avans pentru munca pe care urma să o desfășoare la fermă. În cursul după-amiezii, S. s-a întâlnit cu numiții B., S.C., S.R., concubina sa C., V.L. și concubina lui, G.O. În seara aceleiași zile de 23.06.2013, ora 16:25, S. l-a contactat telefonic pe G., căruia i-a relatat că se află într-un bar din municipiul Tulcea împreună cu „frații săi” B., S.C., V.L. și R. De la acel moment S. nu a mai putut fi contactat telefonic.

Toți sus-numiții au consumat împreună băuturi alcoolice timp de mai multe ore, iar la căderea serii au mai cumpărat pentru băut spirt medicinal și au mers cu toții la locuința lui R. din municipiul Tulcea. La scurt timp după ce au ajuns la locuința lui S.R., S.C. a început să îi reproșeze lui S. că este „prăduitor” la poliție, respectiv că din cauza declarației sale P. a fost condamnat la închisoare, iar S.C. a fost învinuit în aceeași cauză. Pe fondul acestor reproșuri, S.R. a scos de lângă pat o țeavă metalică cu lungimea de 30 cm și „groasă în carne”, cu o piuliță înfiletată la un capăt, posibil pregătită tocmai pentru astfel de „corecții”, țeavă pe care a luat-o S.C. și a început să îi aplice lui S., cu capătul în care era înfiletată piulița, multiple lovituri cu intensitate mare

peste încheieturile mâinilor și picioarelor. Văzând ce se întâmplă, V. și concubina sa, G.O., au plecat.

În timp ce victima se afla căzută pe pardoseala de pământ a încăperii gemând de durere din cauza loviturilor, S.R. și S.C. au luat pe rând țeava metalică și, timp de 2-3 ore, l-au bătut cu schimbul, încontinuu, pe S., în încăperea fiind foarte mult sânge. B. s-a alăturat și el celor doi agresori, lovind și el victima cu țeava metalică, însă nu cu aceeași intensitate și sălbăticie, de câteva ori cerându-le lui S.R. și S.C. să se oprească și să lase victima în pace. La un moment dat, văzând ce amplasare a luat agresiunea, B. a vrut să fugă afară pe un geam, însă S.C. i-a cerut pe un ton imperativ să rămână, spunându-i că nu este cazul să îi fie milă, că știe el cât rău le-a făcut victima, că le-a băgat prietenul P. la pușcărie și să nu intervină pentru a-i opri, pentru că nu este treaba lui. Când victima a ajuns înconștientă și horcăia, toți trei agresorii au târât-o din cameră și au băgat-o în cada din baie, S.C. turnând apă rece cu dușul peste ea. Văzând că victima nu își revine, agresorii s-au întors în camera de unde veniseră și au continuat să bea. La scurt timp B. a plecat, îndreptându-se spre o zonă de la ieșirea din municipiul Tulcea spre Constanța, unde știa că V. și concubina sa își petreceau nopțile într-un adăpost improvizat. Găsindu-i, le-a relatat acestora modul în care a fost maltratat S., spunându-le că, dacă vor fi contactați de poliție, să nege că ar ști ceva în acest sens.

După plecarea lui B. din locuința lui S.R., C. a mers de câteva ori în baie să vadă ce face victima, constatând, după circa jumătate de oră de când fusese aruncată în cadă, că aceasta murise. Timp de câteva ore, până spre dimineață, S.C. și S.R. au plănuit ce să facă pentru a ascunde cadavrul, C. stând în aceeași încăpere cu ei, la televizor. S.C. a plecat spre dimineață, iar S.R. și concubina sa s-au culcat, lăsând cadavrul în cadă. După câteva ore, în cursul dimineții, S.C. s-a întors și a tranșat cadavrul în cadă, punând împreună cu S.R. bucățile în doi saci de nailon. Apoi S.C. și C. au curățat cada și baia de sânge, ștergând totodată și sângele curs în încăperea unde a fost maltratată victima și urmele de târâre până în baie. În continuare S.C. a sunat și a comandat un taxi, deplasându-se toți trei, cu unul dintre cei doi saci în portbagaj, până pe un teren viran, situat la ieșirea din municipiul Tulcea. Undeva pe deal, S.C. și S.R. i-au cerut lui C. să coboare din taxi, iar ei și-au continuat drumul cu taxiul. După câteva minute, pe lângă C. a trecut taxiul fără pasageri, îndreptându-se spre oraș.

După circa o oră și ceva, timp în care au ascuns primul sac cu bucăți de cadavru, S.C. și S.R. au revenit în locul unde se afla C. și au mers cu toții pe jos până acasă la S.R. Când au ajuns, S.C. a comandat din nou un taxi și au procedat ca și prima dată, luând cu ei al doilea sac și lăsându-l pe C. să îi aștepte în același loc de pe deal. La fel, și al doilea taxi a trecut pe lângă sus-numită fără pasageri și a plecat spre oraș, iar după 1-2 ore, S.C. și S.R. au venit la ea și au mers cu toții acasă. La câteva zile după săvârșirea faptei, S.R. și C. au părăsit definitiv municipiul Tulcea, locuind câteva luni în municipiul Constanța, apoi în municipiul Arad, după care au plecat în străinătate (Spania, Italia, Suedia, Grecia).

Cu ocazia audierii și a confruntării efectuate în cauză, inculpata C. a recunoscut săvârșirea faptelor, respectiv că a ascuns urmele infracțiunii, ștergând împreună cu S.C. sângele victimei din încăperile unde a avut loc agresiunea și evitând ulterior să înștiințeze autoritățile. Sus-numita a mai declarat că regretă că a participat la „toată această grozăvie”, că are coșmaruri și se teme că va fi și ea ucisă.

În drept, faptele inculpatei C., care, deși a luat cunoștință în mod direct de comiterea unei infracțiuni contra vieții, nu a înștiințat de îndată autoritățile, iar după uciderea victimei și tranșarea cadavrului de către autorii omorului a curățat urmele de sânge și alte urme ale infracțiunii din imobilul unde a săvârșit fapta, plecând definitiv din România după câteva zile de la uciderea victimei, în scopul împiedicării sau măcar al îngreunării cercetărilor cu privire la fapta de omor calificat, întrunesc conținutul constituitiv al infracțiunilor de nedenunțare și favorizare a făptuitorului, prevăzute de art. 266 și art. 269 CP.

În opinia Tribunalului, încadrarea juridică a faptei arătată în acordul transmis este corectă, acțiunile inculpatei, astfel cum au fost descrise în paragrafele anterioare, reliefând elementele materiale ale infracțiunilor reținute de procuror, astfel că acordul va fi admis.

Prin urmare, a dispus, în temeiul art. 266 alin. (1) CP, condamnarea inculpatei C. la o pedeapsă de 6 luni închisoare, iar în temeiul art. 269 alin. (1) CP, condamnarea inculpatei C. la o pedeapsă de 10 luni închisoare. S-au contopit pedepsele stabilite în pedeapsa cea mai grea de

10 luni închisoare, la care a adăugat un spor de 2 luni închisoare (1/3 din pedeapsa de 6 luni închisoare), rezultând o pedeapsă de 1 an închisoare.

În temeiul art. 91 CP, se va dispune suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei de 1 an închisoare pe o durată de 2 ani, cu impunerea de măsuri de supraveghere și obligații conform art. 93 CP.

Notă. 1. Sentința a rămas definitivă prin neapelare.

2. Examinând latura obiectivă a infracțiunii de nedenunțare (incriminată și în art. 262 CP 1969), se constată faptul că legiuitorul a urmărit sancționarea acelor persoane care au cunoștință despre comiterea unor infracțiuni foarte grave care aduc atingere celei mai importante valori sociale – viața persoanei, între care și *tâlghăria urmată de moartea victimei*, prevăzută și pedepsită de art. 236 CP, alegând să ignore sesizarea autorităților statului însărcinate cu protecția acestei valori. Codul penal acordă o locație sistematică remarcabilă în ceea ce privește protecția juridico-penală a dreptului la viață umană independentă, prin dedicarea primelor articole în partea specială a reglementării – art. 188-189 CP. Relevanța deosebită derivă, fără îndoială, din caracterul ireparabil al prejudiciului care poate fi adus prin atacurile la adresa acestui drept, în măsura în care se pot solda cu distrugerea, fără posibila înlocuire, a vieții deținătorului acestuia. Viața omului este valoarea ideală a ordinii sociale în a cărei întreținere comunitatea are un interes maxim, infracțiunea de nedenunțare incriminând abstențiunea intenționată prin care este adusă atingere actului natural de înfăptuire a justiției, prin nesesizarea unor fapte consumate sau în forma tentativei pedepsibile asupra acestui drept esențial, a cărui proprietate corespunde fiecărei ființe umane, respectiv omor (simplu sau calificat – art. 188-189 CP), inclusiv sub forma unor incriminări secundare cu același efect (violența în familie, ultrajul, ultrajul judiciar, lipsirea de libertate în mod ilegal, violul, tâlhăria, pirateria etc.), uciderea nou-născutului de către mamă (art. 200 CP), uciderea la cererea victimei (art. 190 CP), uciderea din culpă (art. 192 CP) și altele. Intră sub incidența incriminării inclusiv nedenunțarea unor infracțiuni distincte, săvârșite împotriva înfăptuirii justiției, ce au avut ca urmare moartea victimei, precum ultrajul judiciar, răzbușnarea pentru ajutorul dat justiției, tortura.

3. Din perspectiva *sferei de protecție a incriminării*, reținem că, prin Legea nr. 186/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, au fost aduse două modificări importante și infracțiunii de nedenunțare: a) modificarea parțială a naturii și a limitelor de pedeapsă inițiale (6 luni închisoare la 2 ani sau amendă), în continuare infracțiunea urmând a fi pedepsită mai aspru, respectiv doar cu pedeapsa închisorii de la un an la 3 ani; b) introducerea art. 266 alin. (1) CP, potrivit căruia „Fapta persoanei care, luând cunoștință de comiterea unei fapte prevăzute de legea penală, de trafic și exploatare a persoanelor vulnerabile ori contra libertății și integrității sexuale, săvârșite față de un minor, nu înștiințează de îndată autoritățile se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 2 ani.”

4. Astfel, într-o cauză din jurisprudența relevantă, s-a apreciat că fapta inculpaților R. și T. care, la 02.08.2010, în jurul orei 6:30-7:00, pe un câmp în apropierea unui canton C.F.R. din localitatea Găvojdia, au sustras, prin exercitare de violențe, un telefon mobil și 100 de euro părții vătămate C., întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de tâlhărie în formă agravată, prevăzută de art. 211 alin. (2¹) lit. a) CP 1969, în speță fiind îndeplinite condițiile de existență ale participăției penale sub forma coautoratului, având în vedere săvârșirea faptei în mod nemijlocit de către ambii inculpați. În ceea ce îl privește pe inculpatul I., acesta a fost trimis în judecată și condamnat pentru săvârșirea infracțiunii de nedenunțare a unor infracțiuni, prevăzută de art. 262 CP 1969. Acest inculpat a asistat efectiv la tâlhărirea părții vătămate C. de către cei doi inculpați R. și T. La scurt timp după comiterea faptei, inculpatul I. s-a despărțit de ceilalți doi inculpați, plecând cu o mașină spre Lugoj, având asupra sa și un telefon mobil, astfel că avea posibilitatea de a anunța comiterea infracțiunii organelor competente fie prin telefon, fie deplasându-se la sediul unui post de poliție. Inculpatul nu numai că nu a anunțat „de îndată” ce a avut posibilitatea organele competente, ci nu le-a anunțat deloc. Omisiunea acestui inculpat de a anunța de îndată organele competente despre comiterea infracțiunii de tâlhărie realizează elementul material al laturii obiective a infracțiunii de nedenunțare a unor infracțiuni, prevăzută de art. 262 CP 1969, pentru care a fost condamnat la pedeapsa de 6 luni închisoare (C.A. Timișoara, s. pen., dec. nr. 451/R din 31.03.2011, nepublicată).

Într-o altă cauză, s-a reținut că fapta inculpatului B.L. de a nu anunța organele de poliție după ce a luat cunoștință de fapta inculpatului G. din noaptea de 01/02.09.2012, care a avut ca

urmare moartea victimei D., întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de nederunțare a unei infracțiuni, faptă prevăzută de art. 262 alin. (1) CP 1969. Este nefondată apărarea inculpatului B.L., formulată prin apărătorul ales, prin care se solicită achitarea sa de sub acuzația săvârșirii acestei infracțiuni pe motiv că nu ar fi întrunite elementele constitutive ale acestei infracțiuni cât timp inculpatul ar fi dat toate relațiile cunoscute în legătură cu această faptă organelor de poliție încă din 02.09.2012, respectiv în ziua imediat următoare comiterii faptei. Astfel, s-a reținut că inculpatul B.L., după ce a fost martor ocular la agresiunea fizică asupra victimei D. exercitată de către inculpatul G. în noaptea zilei de 01/02.09.2012, a părăsit locul faptei speriat, după care s-a deplasat acasă și s-a culcat. Procedând astfel, inculpatul a omis să denunțe fapta inculpatului G. organelor abilitate, deși avea această obligație. În continuare, a doua zi dimineață, inculpatul B. s-a prezentat la locul de muncă, unde s-a întâlnit cu autorul agresiunii, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. De asemenea, după finalizarea programului de lucru, inculpatul B. s-a deplasat la domiciliu, s-a spălat și s-a schimbat, după care s-a deplasat în centrul comunei unde continua serbarea zilelor comunei, fără a anunța nici în acest moment organele de poliție despre cele întâmplate cu o seară înainte (*I.C.C.J., s. pen., dec. nr. 2177/R din 26.06.2014, nepublicată*).

Într-o altă cauză, s-a reținut de către instanța de fond că fapta inculpaților R. și G., de a nu denunța de îndată organelor de cercetare penală săvârșirea de către I.G., S.V., T.A. și P.G. a infracțiunii de tâlhărie, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de nederunțare a unor infracțiuni, prevăzută de art. 262 alin. (1) CP 1969. Faptele inculpaților B.I. și B.M., de a nu denunța de îndată organelor de cercetare penală săvârșirea de către I.G. a infracțiunii de tâlhărie și de a-l găzdui în scopul de a zădărnici urmărirea penală, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor de nederunțare a unor infracțiuni și favorizare a infractorului, prevăzute de art. 262 alin. (1) și art. 264 CP 1969. Examinând cauza în apel, instanța de control a apreciat că, întrucât inculpații R., B.I. și B.M. nu au avut cunoștință despre comiterea infracțiunii de tâlhărie de către I.G. și ceilalți, se impune achitarea acestora, deoarece lipsește unul dintre elementele constitutive ale acestei infracțiuni – latura obiectivă și cea subiectivă. Mai precis, Curtea a apreciat în primul rând că nu este îndeplinit elementul material al acestei fapte penale, deoarece inculpații ar fi trebuit să ia cunoștință despre comiterea infracțiunii de tâlhărie, și nu generic despre comiterea unei infracțiuni de sustragere de bunuri. În al doilea rând, pentru realizarea laturii subiective a infracțiunii de nederunțare prevăzute de art. 262 CP 1969, făptuitorul trebuie să fi luat cunoștință în mod cert despre săvârșirea uneia dintre infracțiunile expres și limitativ enumerate în acest text legal. Așa cum a arătat instanța de fond, în noaptea de 01/02.08.2009, numiții I.G., Ș.M., T.A. și P.G. au săvârșit o infracțiune de tâlhărie, întrucât prin violență exercitată asupra paznicului SC E. SRL Bolintin Vale, cu punct de lucru la Găești, au sustras din incinta balastierii aparținând acestei unități bunuri în valoare de aproximativ 10.000 de lei. Ulterior săvârșirii faptei, I.G. s-a deplasat la domiciliul său din Găești. Acest imobil în care locuiește este în aceeași curte cu imobilele în care locuiesc inculpații R. și G., I.G. având o relație de concubinaj cu numita O., sora inculpatului R. Deși instanța de fond, în motivarea hotărârii de condamnare a ajuns la concluzia că aceștia doi din urmă inculpați au comis infracțiunea de nederunțare a unor infracțiuni, ascunzând autorităților faptul că I.G. a comis infracțiunea de tâlhărie, nu face o trimitere concretă la probele pe care își bazează raționamentul, ci numai una generică la interceptările telefonice și la faptul că inculpații locuiau în aceeași curte cu numitul I. Astfel, din declarațiile numitului I.G. rezultă că imediat după comiterea infracțiunii de tâlhărie a sale căruța în curte la G., iar în dimineața zilei de 02.08.2009 i-a relatat lui R. și concubinei sale O. că „au fost la balastieră de unde au furat butoaie”. În schimb, G. a afirmat că concubina sa i-a relatat faptul că I.G. împreună cu ceilalți „au fost la balastieră și au bătut paznicul”. Acest aspect este confirmat de către martora R. Aceste probe sunt singurele administrate în cauză referitoare la faptul dacă inculpații R. și G. au luat sau nu cunoștință despre comiterea infracțiunii de tâlhărie de către I.G., Ș.M., T.A. și P.G. În concluzie, Curtea a constatat că R. a aflat că I.G. împreună cu ceilalți au comis o infracțiune de furt, sustrăgând butoaie, iar G. a aflat că la momentul săvârșirii acestei infracțiuni de furt a fost bătut și paznicul unității de unde au fost sustrate bunurile. Aceasta denotă faptul că numai inculpatul G. a luat cunoștință că I.G. împreună cu ceilalți au comis infracțiunea de tâlhărie, neexistând niciun mijloc de probă din care să rezulte că R. a avut cunoștință de comiterea acestei infracțiuni de tâlhărie, ci numai a uneia de furt. Curtea a constatat că nici în ceea ce îi privește pe inculpații B.I. și B.M. nu sunt probe certe din care să rezulte că ar fi avut cunoștință că inculpatul I.G. împreună cu ceilalți ar fi comis infracțiunea de tâlhărie. În

declarațiile sale, I.G. a precizat că i-a relatat mamei lui B. că este pe fugă, întrucât a furat motorină și alte bunuri dintr-o balastieră și este căutat de poliție. B.M. a precizat că „soacra mea, B.E., a fost de acord să îl găzduiască pe numitul I.G.” Inculpatul B.I. a precizat în declarația sa că „soția mi-a spus că C. a venit la noi, că a furat motorină”. Pe de altă parte, este real faptul că, în convorbirile telefonice avute cu concubina sa O., I.G. i-a comunicat acesteia că se află la soții B., însă nu a rezultat niciun moment că le-ar fi comunicat acestora că este căutat pentru comiterea unei infracțiuni de tâlhărie. Toate aceste probe coroborate au condus Curtea la concluzia că inculpații R., B.I. și B.M. au putut percepe că I.G. este căutat de poliție deoarece a săvârșit o infracțiune de sustrage de motorină, butoaie și alte bunuri dintr-o balastieră și numai inculpatul G. a cunoscut faptul că, în momentul comiterii acestei infracțiuni de furt, a fost bătut paznicul balastierii. Susținerea inculpatului B.I. că îl va duce pe I.G. în Austria dacă face rost de bani nu pot conduce la concluzia că acest inculpat a cunoscut că numitul I. ar fi comis infracțiunea de tâlhărie. Trimiterea instanței de fond la faptul că infracțiunea comisă de către numiții I.G., Ș.M., T.A. și P.G. ar fi fost mediatizată în presă, moment în care ar fi fost cunoscută de către inculpații din această cauză, nu este un element determinant pentru condamnarea lor referitor la infracțiunea de nedenunțare a unor infracțiuni. În primul rând, Curtea a apreciat că nu toți cetățenii României sunt obligați să cunoască tot ceea ce prezintă mass-media, iar, pe de altă parte, că nu întotdeauna relațiile efectuate de către presa scrisă, cât și de cea audiovizuală sunt corecte atât în ceea ce privește situațiile de fapt, dar și încadrarea juridică a faptelor prezentate. Susținerea că inculpații ar fi luat cunoștință din mass-media despre comiterea infracțiunii de tâlhărie face ca în urma acestei simple presupuneri care nu este bazată pe probe certe inculpații să fie condamnați. Așa cum s-a arătat mai sus, singurul care a luat cunoștință de comiterea de către I.G. și ceilalți a unei infracțiuni de tâlhărie a fost inculpatul G. Pentru acest motiv, instanța a considerat că, în ceea ce îl privește, sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 262 CP 1969 (*C.A. Ploiești, s. pen., min. și fam., dec. pen. nr. 1362/A din 16.10.2012, nepublicată*).

5. În sensul că *nu se poate reține și infracțiunea de nedenunțare în persoana favorizatorului*, întrucât ar echivala cu un autodenunț, a se vedea **speta nr. 3**.

2. 1. Nedenunțarea unei tentative de omor. Mărturie mincinoasă

2. Influențarea declarațiilor. Condiții. Lipsa laturii obiective

3. Recunoașterea unei hotărâri judecătorești străine de condamnare. Condiții

CP, art. 266, art. 272, art. 273

1. Constituie infracțiunea de nedenunțare, prevăzută de art. 266 alin. (1) CP, fapta inculpaților care, ca expresie și rezultat al înțelegerii lor frauduloase, au declarat că victima s-a autoaccidentat, în realitate aceasta fiind înjunghiată de unul dintre inculpați în urma unei dispute pe fondul consumului de alcool. Având în vedere că declarația a fost dată în fața organelor judiciare într-o cauză penală, sunt întrunite și elementele constitutive ale infracțiunii de mărturie mincinoasă, prevăzută de art. 273 CP.

2. Pentru a se putea reține infracțiunea de influențare a declarațiilor prevăzută de art. 272 CP, este necesar ca din probe să reiasă că inculpatul ar fi intervenit asupra altor persoane prin corupere, constrângere sau alte forme de intimidare, nefiind suficient ca între aceste persoane să fi existat un concert fraudulos, deoarece o astfel de înțelegere nu presupune cu necesitate și un act de corupere, adică o activitate prin care bunăvoința unei persoane este cumpărată și deci influențată, prin remiterea, oferirea sau promiterea de bani, avantaje, foloase de orice natură, în vederea determinării ei la o anumită conduită. Că actele de corupere nu pot fi simple acte de influențare a unei persoane în formularea anumitor declarații rezultă chiar din faptul că legea penală ar fi putut face trimitere la o simplă determinare a persoanei influențate din partea autorului infracțiunii, or, câtă vreme legiuitorul a dorit ca influențarea declarației să aibă loc prin corupere, înseamnă că acesta a avut în vedere un tip de conduită cu un anumit grad de pericol social, și nu orice act de determinare.

3. Indiferent de modalitatea în care recunoașterea unei hotărâri judecătorești străine are loc, pe cale principală sau incidentală, în cadrul unui proces penal în curs, această re-

cunoaștere trebuie făcută în vederea producerii de efecte juridice pe teritoriul României. Dacă, în raport de datele înscrise în fișa de cazier judiciar, rezultă că față de un inculpat autoritățile judiciare străine au pronunțat o hotărâre de condamnare la o pedeapsă de 3 luni închisoare cu suspendarea condiționată a executării, în măsura în care nu se solicită ca supravegherea condamnatului să aibă loc pe teritoriul României, hotărârea judecătorească străină nu poate produce efecte juridice. Așadar, recunoașterea acestei hotărâri nu poate avea loc doar pentru ca instanța română să procedeze la revocarea beneficiului suspendării, ca urmare a săvârșirii de către inculpat unei noi infracțiuni în România.

C.A. Constanța, s. pen., min. și fam., dec. pen. nr. 1016/P din 15.11.2019, nepublicată

Prin sentința penală nr. 140 din 24.06.2019, pronunțată de Tribunalul Tulcea, între altele, s-a dispus, în baza art. 32 raportat la art. 188 alin. (1) CP, condamnarea inculpatului F. la o pedeapsă de 5 ani închisoare, iar în temeiul art. 16 alin. (1) lit. c) CPP, a fost achitat același inculpat pentru săvârșirea infracțiunii de influențare a declarațiilor, prevăzută de art. 272 alin. (1) CP. Totodată, a fost condamnat inculpatul B. la pedeapsa de 2 ani și 6 luni închisoare pentru infracțiunea prevăzută de art. 207 alin. (1) și (3) CP, respectiv la o pedeapsă de 1 an și 6 luni închisoare pentru infracțiunea de favorizare a făptuitorului prevăzută de art. 269 alin. (1) CP. A fost recunoscută sentința penală din 12.03.2015 a Tribunalului Corecțional din Thionville, Franța, pronunțată în dosarul nr. 1513200489, rămasă definitivă la 01.05.2015, referitoare la inculpatul B. În temeiul art. 95 alin. (4) CP, s-a revocat suspendarea executării pedepsei de 3 luni închisoare aplicate prin sentința penală recunoscută. În temeiul art. 44 CP, s-a aplicat inculpatului B. pedeapsa cea mai grea de 2 ani și 6 luni închisoare, la care s-a adăugat un spor de 7 luni închisoare (1/3 din totalul celorlalte pedepse, de 1 an și 6 luni și de 3 luni închisoare), rezultând o pedeapsă de 3 ani și o lună închisoare. De asemenea, a fost condamnat inculpatul I.D. la o pedeapsă de 2 ani închisoare în baza art. 48 alin. (1) raportat la art. 207 alin. (1) și (3) CP, la o pedeapsă de 6 luni închisoare în baza art. 266 alin. (1) CP și la o pedeapsă de 6 luni închisoare pentru infracțiunea prevăzută de art. 273 alin. (1) CP. S-a aplicat inculpatului I.D. pedeapsa cea mai grea de 2 ani închisoare, la care s-a adăugat un spor de 4 luni închisoare (1/3 din totalul de 1 an), rezultând o pedeapsă de 2 ani și 4 luni închisoare. În baza art. 91 și art. 92 CP, s-a dispus suspendarea executării pedepsei de 2 ani și 4 luni închisoare, sub supraveghere, pe o durată de 3 ani, ce constituie termen de supraveghere. A fost condamnat inculpatul L. la o pedeapsă de 6 luni închisoare pentru infracțiunea prevăzută de art. 266 alin. (1) CP, iar în baza art. 273 alin. (1) CP, a fost condamnat același inculpat la o pedeapsă de 6 luni închisoare.

În temeiul art. 112 alin. (1) lit. e) CP, s-a dispus confiscarea de la inculpatul B. a sumei de 15.000 de euro sau echivalentului în lei.

Pentru a se pronunța astfel, prima instanță a reținut în fapt și în drept următoarele: în seara zilei de 25.08.2018, inculpații F., B., I.D. și L., care se cunoșteau de mai mulți ani și erau apropiați, s-au întâlnit la un grătar în curtea imobilului inculpatului I.D., aflat în construcție, la ieșirea din orașul Măcin, spre comuna Jijila din județul Tulcea. Cei patru au consumat mai multe sticle de bere până în jurul orei 21:45, când, sub influența alcoolului, între inculpații F. și B. au avut loc discuții contradictorii. Conflictul a degenerat într-o altercație fizică soldată cu înjunghierea inculpatului (parte civilă) B. în abdomen, de către inculpatul F., cu un corp ascuțit tăietor-întepător (cel mai probabil cu un cuțit sau o sabie), obiect care nu a putut fi găsit în cursul urmăririi penale.

Raportul de primă expertiză medico-legală (REML) nr. A1/230/2018 din 27.08.2018 finalizat la 03.10.2018 la SML Brăila a constatat, în raport de forma dimensiunilor și configurația marginilor plăgii abdominale, că cel mai probabil obiectul vulnerant a fost asemănător unei săbii. S-a constatat că, din cauza gravității plăgii, practic victimei i-au ieșit intestinele din abdomen și sângeră abundent. În această situație, inculpații I.D. și L. au transportat victima de urgență la spitalul din Măcin, iar de aici, după acordarea primului ajutor, B. a fost dus cu ambulanța la Spitalul Județean de Urgență Brăila, fiind în șoc hemoragic post-traumatic. A fost operat de urgență pentru a-i fi salvată viața. Concluziile medico-legale definitive au stabilit că B. a prezentat leziuni traumatiche care s-au putut produce prin lovire activă cu corp dur tăietor sau tăietor-întepător, ce pot data din 25.08.2018, pentru care a necesitat 18-20 de zile de îngrijiri medicale, care au putut fi hetero- sau auto-produse și care i-au pus viața în primejdie, fără a constitui infirmitate ori un prejudiciu grav și permanent.

Deși au transportat victima la spital, niciunul dintre inculpații I.D. și L. nu și-a îndeplinit obligația de a înștiința de îndată autoritățile cu privire la fapta săvârșită de inculpatul F. Mai mult, prin declarațiile date în cursul urmăririi penale au făcut afirmații mincinoase și nu au spus tot ce știau despre împrejurările în care s-a produs înjunghierea lui B. Primele date de anchetă au fost culese în teren, atât pe raza orașului Măcin, județul Tulcea, cât și la Spitalul Județean de Urgență Brăila, aici (și) în colaborare cu lucrătorii de poliție din cadrul I.P.J. Brăila, încă din noaptea de 25/26.08.2018, când s-au conturat și elementele atentării cu vinovăție penală la viața inculpatului B., cum este consemnat în procesele-verbale conforme întocmite în cauză. Accesul la locul faptei a fost obstrucționat cu intenție de către inculpatul I.D., care nu a putut fi contactat pentru cercetarea la fața locului și conducerea în teren, actele procedurale fiind efectuate abia la 27.08.2018, după ce la locul agresiunii se șterseseră toate urmele infracțiunii. În continuare inculpatul I.D. i-a condus pe lucrătorii de poliție în fața clădirii în construcție și le-a indicat un loc aflat la circa 2,5-3 m lateral dreapta de ușa de acces, unde a consemnat că l-a găsit pe inculpatul B. cu abdomenul tăiat, susținând că acolo se aflau depozitate în dezordine mai multe resturi și materiale de construcții rămase de la cofraje. În curtea exterioară a clădirii în construcție, în dreptul unor anexe, au putut fi observate și au fost fixate fotografic două butoaie conținând resturi carbonizate ale unor bunuri arse, care probabil au conținut urmele materiei eliminate de la locul faptei, dar care au indicat locul real al agresiunii inculpatului B. de către inculpatul F.

Prima declarație i-a fost luată inculpatului B. la 26.08.2018 pe patul de spital, după operație, în calitate de persoană vătămată, când acesta a declarat că a urcat la etajul casei nașului său, inculpatul I.D., și s-a împiedicat de niște trepte, după care a căzut și s-a tăiat într-o bucată de tablă din apropiere, fiind evidente contradicțiile dintre locul așa-zisei „autoaccidentări” și conveniența participanților după înțelegerea frauduloasă intervenită pentru ascunderea atentării la viața sa de către inculpatul F. De când se afla pe patul de spital, dar și ulterior, inculpatul B. a făcut presiuni asupra inculpatului F., promițându-i ascunderea situației reale în schimbul obținerii unor foloase materiale, solicitând astfel suma de 15.000 de euro, bani ce au fost remiși în tranșe, cu complicitatea inculpatului I.D., care a purtat discuții cu inculpatul F. în acest scop.

Pe baza probelor analizate, având în vedere și declarațiile inculpaților de recunoaștere a faptelor comise [cu excepția infracțiunii prevăzute de art. 272 alin. (1) CP de către inculpatul F.], s-a reținut, cu privire la inculpatul F., că acesta, la 25.08.2018, în jurul orei 21:45-22:00, aflându-se în curtea imobilului inculpatului I.D. din orașul Măcin, l-a înjunghiat pe B., punându-i acestuia viața în primejdie. Sub aspect subiectiv, nu există suficiente elemente de fapt care să conducă la concluzia că inculpatul ar fi acționat cu intenția directă de a ucide victima. Se consideră că, pe fondul altercației și al consumului de alcool, inculpatul a intenționat vătămarea victimei, însă, folosind o sabie sau un cuțit ca obiect vulnerant, a acceptat (deși nu a urmărit) producerea rezultatului mai grav, respectiv uciderea lui B., atitudine ce caracterizează intenția indirectă, fapta constituind tentativă la infracțiunea de omor.

Același inculpat a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de influențare a declarațiilor, prevăzută de art. 272 alin. (1) CP, susținându-se că, în perioada 25.08.-18.09.2018, a intervenit asupra inculpaților I.D. și L. pentru declararea de către aceștia a unor împrejurări nereale cu privire la înjunghierea lui B. Inculpatul a recunoscut comiterea tentativei de omor, arătând că l-ar fi înjunghiat în abdomen pe inculpatul B. cu un cuțit. Acesta a susținut însă că nu a intervenit asupra inculpaților I.D. și L. Constituie această infracțiune, conform art. 272 alin. (1) CP, „încercarea de a determina sau determinarea unei persoane, indiferent de calitatea acesteia, prin corupere, prin constrângere ori prin altă faptă cu efect vădit intimidant, săvârșită asupra sa ori asupra unui membru de familie al acesteia, să nu sesizeze organele de urmărire penală, să nu dea declarații, să își retragă declarațiile, să dea declarații mincinoase ori să nu prezinte probe, într-o cauză penală, civilă sau în orice altă procedură judiciară (...)”.

Din analiza probelor administrate în cursul urmăririi penale și al cercetării judecătorești nu se poate stabili că inculpatul F., prin constrângere, corupere sau altă faptă cu efect intimidant, a încercat să îi determine pe cei doi inculpați să dea declarații mincinoase ori să nu prezinte probe în această cauză penală. În mod evident au rezultat existența unui consens între inculpați în scopul ascunderii împrejurărilor reale în care s-a produs înjunghierea lui B., șantajul exercitat de victimă asupra autorului faptei de înjunghiere și sprijinul acordat de I.D., însă nu și elemente care să conducă la concluzia că cel care a determinat atitudinea inculpaților I.D. și L. (inclusiv sesizarea organelor de urmărire penală) este F. Mai mult, nu rezultă din probele analizate fapta

de corupere, constrângere ori altă faptă cu efect intimidant săvârșită asupra celor doi inculpați ori asupra vreunui membru de familie, pentru a-i determina să dea declarații mincinoase și să nu sesizeze infracțiunea de tentativă la omor.

În consecință, față de prevederile art. 16 alin. (1) lit. c) CPP, s-a dispus achitarea inculpatului F. sub aspectul săvârșirii infracțiunii de influențare a declarațiilor, prevăzută de art. 272 alin. (1) CP.

Cu privire la inculpatul B., s-a reținut că, în cursul lunii septembrie 2018, a făcut presiuni psihologice asupra inculpatului F. în scopul obținerii de la acesta a sumei de 15.000 de euro, bani care i-au fost remiși în tranșe până la 01.10.2018, faptă care întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de șantaj, prevăzută de art. 207 alin. (1) și (3) CP. Urmărind atingerea scopului propus prin comiterea infracțiunii de șantaj, B. a dat în faza urmăririi penale declarații de natură să împiedice stabilirea adevărului înjunghierii sale, susținând că s-a tăiat în zona abdomenului prin căderea într-un obiect ascuțit, fapta sa, comisă cu intenția directă de a-l favoriza pe inculpatul F., constituind infracțiunea prevăzută de art. 269 alin. (1) CP.

Inculpatul L. nu a denunțat autorităților fapta al cărei martor ocular a fost la 25.08.2018, respectiv înjunghierea lui B. de către F. De asemenea, fiind audiat la 25.09.2018 și 26.08.2018 cu privire la această faptă în calitate de martor, a prezentat o cu totul altă versiune, conform înțelegerii, respectiv că inculpatul B. s-ar fi tăiat singur într-o tablă, când s-a împiedicat de materialele de construcții din curte. Faptele acestuia întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor de nedeunțare și de mărturie mincinoasă, prevăzute de art. 266 alin. (1) și art. 273 CP, pentru care s-a dispus condamnarea sa.

În ceea ce îl privește pe inculpatul I.D., s-a reținut, la fel ca în cazul inculpatului L., că, deși avea cunoștință despre modul și împrejurările comiterii infracțiunii de tentativă la omor de către inculpatul F., acesta nu a denunțat fapta autorităților și că, fiind audiat în calitate de martor, cu privire la fapta inculpatului F., a prezentat o versiune nereală referitoare la înjunghierea accidentală a lui B. Faptele inculpatului I.D. întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor de nedeunțare și de mărturie mincinoasă, prevăzute de art. 266 alin. (1) și art. 273 CP, pentru care a fost condamnat.

Din discuțiile purtate de B. și I.D., Tribunalul a reținut că inculpatul I.D. cunoștea înțelegerea celui dintâi și l-a sprijinit pe inculpatul B. (finul său) în demersurile sale șantajiste, propunându-i să discute cu inculpatul F., să îi întocmească un înscris care să constate existența unei datorii a celui din urmă față de B. (urmând să îi plătească lunar), încurajând înțelegerea dintre cei doi inculpați. **În drept**, fapta inculpatului I.D. de a-l susține pe inculpatul B. în demersurile sale șantajiste efectuate asupra inculpatului F. pentru a-l determina pe acesta să îi remită suma de 15.000 de euro, purtând el însuși discuții directe cu F. în acest scop, constituie infracțiunea de complicitate la șantaj, prevăzută de art. 48 alin. (1) raportat la art. 207 alin. (1) și (3) CP, pentru care a fost condamnat.

Celelalte discuții telefonice purtate de inculpatul F. cu diferite persoane reflectă preocuparea acestuia pentru a-i plăti inculpatului B. suma de bani solicitată, presiunea la care era supus pentru a plăti și în același timp nemulțumirea că suma este prea mare și că nu mai poate renunța la înțelegerea făcută, deoarece sunt implicați și inculpații I.D. și L.

Împotriva acestei sentințe a declarat apel Parchetul de pe lângă Tribunalul Tulcea, criticând-o sub aspectul greșitei achitări a inculpatului F. pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 272 CP, cu motivarea că din ansamblul probelor administrate în cursul urmăririi penale, însușite și necontestate de inculpații B., I.D. și L., rezultă că F. i-a determinat pe ceilalți inculpați să dea declarații mincinoase în favoarea lui și să nu sesizeze infracțiunea de tentativă de omor.

Împotriva aceleiași sentințe a declarat apel și inculpatul B., criticând-o sub aspectul nelegalității, din perspectiva greșitei recunoașteri a hotărârii de condamnare pronunțate de autoritățile judiciare franceze, dar și sub aspectul netemeinicii, din perspectiva greșitei individualizări a pedepselor și a modalității de executare.

Totodată, în cauză **a formulat apel și inculpatul F.**, acesta criticând sentința penală atacată sub aspectul greșitei încadrări juridice a faptei ca tentativă la omor, corectă fiind încadrarea juridică prevăzută de art. 194 alin. (1) lit. e) CP, dar și sub aspectul greșitei soluționări a laturii civile, obligarea sa la plata sumei de 5.000 de euro cu titlu de daune morale și a sumei de 3.417 de lei cu titlu de cheltuieli de spitalizare neputându-se justifica, în condițiile achitării către partea civilă B. a sumei de 15.000 de euro, supusă în final confiscării.

Analizând actele dosarului, examinând legalitatea și temeinicia sentinței penale apelate, Curtea a constatat că, în urma unui examen corect al probelor dosarului, prima instanță a reținut vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunilor deduse judecății, pronunțând în mod legal și temeinic o soluție de condamnare sub aspectul infracțiunilor reținute în sarcină, cu singura excepție a infracțiunii de influențare a declarațiilor, prevăzută de art. 272 CP, cu privire la care aceasta a pronunțat corect o soluție de achitare a inculpatului F. în baza art. 16 alin. (1) lit. c) CPP. Din mijloacele de probă existente în cauză a reieșit că inculpatul B. a făcut presiuni psihologice ulterior înjunghierii sale pentru obținerea de la inculpatul F. a sumei de 15.000 de euro, pentru a nu denunța fapta de tentativă de omor comisă asupra lui, banii fiindu-i remiși în tranșe de către autorul faptei până la 01.10.2018. Cu prilejul audierilor, inculpatul B. a consemnat în declarațiile date în fața organelor de urmărire penală o situație de fapt nereală, în scopul împiedicării tragerii la răspundere penală și al îngreunării cercetărilor față de inculpatul F., toate aceste fapte întrunind elementele constitutive ale infracțiunilor de șantaj, prevăzută în art. 207 alin. (1), (3) CP, și favorizare a făptuitorului, prevăzută de art. 269 alin. (1) CP.

De asemenea, din aceleași mijloace de probă a rezultat că inculpatul I.D. l-a susținut pe inculpatul B. în demersurile sale de a-l șantaja pe inculpatul F., pentru a-l determina pe acesta din urmă să îi remită suma de 15.000 de euro, purtând el însuși discuții directe cu autorul faptei și refuzând să denunțe autorităților fapta de tentativă de omor al cărei martor ocular a fost la 25.08.2018 în incinta locuinței sale, aceste fapte constituind infracțiunile de complicitate la șantaj, prevăzută în art. 48 alin. (1) raportat la art. 207 alin. (1) și (3) CP, și nedenunțare, prevăzută de art. 266 alin. (1) CP. Totodată, fapta aceluiași inculpat care, cu prilejul audierilor sale în calitate de martor în cauză, a făcut declarații mincinoase în fața organelor judiciare cu privire la împrejurările înjunghierii lui B. întrunește elementele constitutive ale infracțiunii concurente de măturie mincinoasă, prevăzută de art. 273 CP.

Din probele dosarului mai rezultă și că faptele inculpatului L. constituie infracțiunile de nedenunțare și măturie mincinoasă, prevăzute de art. 266 alin. (1) și art. 273 alin. (1) CP, ambele cu aplicarea art. 38 alin. (1) CP, întrucât, la 26.08.2018, tot în calitate de martor și în consens cu ceilalți inculpați, ca expresie și rezultat al înțelegerii lor frauduloase, acesta a susținut că inculpatul B. s-a autoaccidentat în timp ce revenea la mansarda clădirii în construcție cu alte sticle de bere, fără a denunța autorităților infracțiunea de tentativă la omor la care a asistat.

Întrucât vinovăția inculpaților B., I.D. și L. nu a format obiect de critică în apelul Ministerului Public și apelul primului inculpat, Curtea a constatat ca întemeiat motivul de apel invocat de B., care decurge din greșita recunoaștere de către prima instanță a sentinței penale din 12.03.2015 a Tribunalului Corecțional din Thionville, Franța, definitivă la 01.05.2015, această soluție aflându-se în contradicție cu principalele condiții de fond și de formă impuse de Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, republicată. Dincolo de faptul că prima instanță a pus în discuție necesitatea acestei recunoașteri abia în faza dezbaterilor, fără a-i da posibilitatea inculpatului de a-și formula eventualele apărări, Curtea a reținut că această soluție contravine dispozițiilor art. 138 lit. e) din lege, care prevăd că, în vederea recunoașterii și a punerii în executare a hotărârilor judecătorești străine, este necesară și o copie certificată pentru conformitate a hotărârii judecătorești date în primă instanță și dacă este cazul, în exercitarea căilor de atac, dar și celor de la art. 147 alin. (2) și (4) din lege, întrucât o atare hotărâre nu se impunea a fi recunoscută pentru soluționarea cauzei penale aflate pe rolul instanței române și nici nu putea contribui la îmbunătățirea situației inculpatului sau a persoanei condamnate ori la reintegrarea sa. Astfel, indiferent de modalitatea în care recunoașterea unei hotărâri judecătorești străine ar avea loc, pe cale principală sau incidentală, în cadrul unui proces penal în curs, această recunoaștere trebuie făcută în vederea producerii de efecte juridice pe teritoriul României, or, în raport de datele înscrise în fișa de cazier judiciar, rezultă că, față de inculpatul B., autoritățile judiciare franceze au pronunțat o hotărâre de condamnare la o pedeapsă de 3 luni închisoare, cu suspendarea condiționată a executării, fiind evident că, în măsura în care nu se solicită ca supravegherea condamnatului să aibă loc pe teritoriul României, această hotărâre judecătorească străină nu poate produce efecte juridice. Așadar, recunoașterea acestei hotărâri nu putea avea loc doar pentru ca instanța română să procedeze la revocarea beneficiului suspendării, ca urmare a săvârșirii de către inculpat a unei noi infracțiuni în România.

În privința infracțiunii prevăzute de art. 272 CP, în raport de care prima instanță a pronunțat achitarea inculpatului F., s-a constatat a fi nefondate criticile Ministerului Public, din conținutul

convorbirilor telefonice interceptate neputându-se desprinde concluzia că între inculpat și numiții L. și I.D. ar fi avut discuții, prin care primul să îi fi determinat pe cei doi să dea declarații în favoarea sa, în vreuna dintre modalitățile prevăzute de lege. Din ansamblul acestor discuții a rezultat preocuparea inculpatului F. de a-și vedea soluționate problemele de natură penală prin intermediul unor declarații favorabile date de cei doi, sens în care acesta discută cu B. și alte persoane apropiate, manifestându-și și îngrijorarea cu privire la sumele de bani ce i-au fost solicitate, însă niciuna dintre aceste probe nu a relevat că inculpatul ar fi intervenit asupra celor doi prin corupere, constrângere și alte forme de intimidare. Din discuțiile purtate de B. și I.D., a rezultat și că inculpatul I.D. cunoștea înțelegerea celui dintâi cu F., sprijinindu-l pe B. (finul său) în demersurile sale șantajiste, propunându-i acestuia să discute cu inculpatul F. și să întocmească un înscris care să constate existența unei datorii a celui din urmă față de B. (primul urmând să îi plătească o sumă lunar). Încurajând înțelegerea intervenită între cei doi inculpați, I.D. a dat de înțeles finului său B. că este mult mai bine a ocoli calea legală de a obține despăgubiri. Totuși, câtă vreme asupra inculpaților L. și I.D. nu s-a intervenit în una dintre modalitățile prevăzute prin norma de incriminare, nu este suficient ca între aceștia, persoana vătămată B. și inculpatul F. să fi existat un concert fraudulos, deoarece această înțelegere nu presupune cu necesitate și un act de corupere, adică o activitate prin care bunăvoința unei persoane este cumpărată și deci influențată, prin remiterea, oferirea sau promiterea de bani, avantaje, foloase de orice natură, în vederea determinării ei la o anumită conduită.

Că actele de corupere nu pot fi simple acte de influențare a unei persoane în formularea anumitor declarații rezultă chiar din faptul că legea penală ar fi putut face trimitere la o simplă determinare a persoanei influențate din partea autorului infracțiunii, or, câtă vreme legiuitorul a dorit ca influențarea declarației să aibă loc prin corupere, înseamnă că acesta a avut în vedere un tip de conduită, cu un anumit grad de pericol social, și nu orice act de determinare, astfel că soluția de achitare pronunțată în cauză apare ca fiind temeinică și legală.

În lumina celor arătate, Curtea a admis doar apelul declarat de către apelantul-inculpat B. și, între altele, a desființat în parte sentința penală apelată și, rejudecând, a desctopit pedeapsa rezultantă de 3 ani și o lună închisoare aplicată inculpatului B. și a repus în individualitatea lor pedepsele componente de 2 ani și 6 luni închisoare și 1 an și 6 luni închisoare aplicate prin sentința penală apelată și pedeapsa de 3 luni închisoare aplicată inculpatului B. prin sentința penală pronunțată la 12.03.2015 de către Tribunalul Corecțional din Thionville, Franța, definitivă la 01.05.2015. A înlăturat din cuprinsul sentinței penale apelate dispozițiile privind recunoașterea pe cale incidentală a sentinței penale din 12.03.2015 a Tribunalului Corecțional din Thionville, Franța, definitivă la 01.05.2015, și pe cele de revocare a suspendării executării pedepsei de 3 luni închisoare, aplicată inculpatului B. A contopit pedepsele de 2 ani și 6 luni închisoare și 1 an și 6 luni închisoare aplicate inculpatului B. prin sentința penală apelată în pedeapsa cea mai grea de 2 ani și 6 luni închisoare, la care a adăugat un spor de 6 luni închisoare, reprezentând o treime din pedeapsa care nu se execută, urmând ca inculpatul B. să execute în final pedeapsa rezultantă de 3 ani închisoare în regim de detenție, potrivit art. 60 CP.

Notă. Într-o altă cauză din jurisprudența relevantă, s-a apreciat că faptele inculpatei B., constând în aceea că, în dimineața de 08.03.2012, ora 04:30-05:00, având asupra sa un cuțit tip briceag, a urcat în autoturismul taxi la volanul căruia se afla partea vătămată T., iar în timpul deplasării spre direcția indicată de aceasta i-a aplicat o lovitură în zona gâtului, cauzându-i o „plăgă înjunghiată latero-cervicală dreaptă cu secțiune de nerv X” ce necesită pentru vindecare 30-35 de zile de îngrijiri medicale, după care, în timp ce victima coborâse pentru a cere ajutor, aceasta s-a urcat la volanul autoturismului pe care l-a condus pe drumurile publice din municipiul Iași fără a poseda permis de conducere, iar ulterior i-a solicitat inculpatului S. să sustragă din autoturism mai multe bunuri (radiocasetofon, stația de emisie-recepție, cric, cablurile de alimentare a bateriei, un telefon mobil) pe care și le-a însușit în scopul de a le valorifica prin vânzare, realizează conținutul constitutiv al infracțiunilor de tentativă la omor deosebit de grav, prevăzută de art. 20 raportat la art. 174, art. 175 lit. i), art. 176 lit. d) CP 1969, tâlhărie, prevăzută de art. 211 alin. (1), alin. (2) lit. b) și c) și alin. (2') lit. b) CP 1969, și conducere pe drumurile publice a unui autovehicul de către o persoană care nu posedă permis de conducere, prevăzută de art. 86 alin. (1) din O.U.G. nr. 195/2002, cu aplicarea art. 5 CP.

În legătură cu această activitate infracțională, s-a apreciat că fapta inculpatului S., constând în aceea că, deși a luat cunoștință/a aflat de la inculpata B. că aceasta a săvârșit în ziua de

08.03.2012 o infracțiune contra vieții, respectiv că a înjunghiat victima T., conducător auto pe autoturismul taxi în care s-a urcat aceasta, a omis să denunțe de îndată săvârșirea acestei infracțiuni, realizează conținutul constitutiv al infracțiunii de nedenunțare a unor infracțiuni, prevăzută de art. 266 alin. (1) CP. Cât privește infracțiunea de nedenunțare a unor infracțiuni, instanța de apel a apreciat că este incidentă cauza de nepedepsire prevăzută de art. 177 alin. (1) lit. c) CP privind nedenunțarea de către un membru de familie. În speța de față, cei doi inculpați erau împreună de circa opt luni de zile, locuiau, la data comiterii faptelor, de mult timp împreună în aceleași imobile, se gospodăreau împreună, practic aveau stabilite relații asemănătoare acelor dintre soți, așa încât prevederile acestor articole de lege sunt pe deplin aplicabile în cauză. Ca atare, în temeiul art. 16 alin. (1) lit. h) CPP cu referire la art. 266 alin. (2) CP, a încetat procesul penal pomit împotriva inculpatului S. pentru această infracțiune, ca urmare a incidenței cauzei de nepedepsire (C.A. Iași, s. pen. și min., dec. pen. nr. 492/A din 10.06.2015, nepublicată).

3. 1- Favorizarea făptuitorului. Nereținerea nedenunțării în sarcina favorizatorului

2- Testul poligraf. Valoare probatorie

CP, art. 266, art. 269

1. Persoana care are calitatea de favorizator al unei infracțiuni dintre cele prevăzute la art. 266 CP nu poate fi subiect activ al infracțiunii de nedenunțare, întrucât în sarcina sa nu se poate reține obligația de denunțare a faptelor penale, pentru că practic într-o astfel de situație s-ar autodenunța. Obligația de a încunoștința organele judiciare cu privire la faptele grave la care se referă art. 266 CP revine numai persoanelor străine de aceste fapte, care nu au participat la săvârșirea lor în calitate de complici, instigatori, coautori și nici în calitate de tăinuitori sau favorizatori.

2. Testul poligraf nu are valoarea unui mijloc de probă, căruia să i se dea valențe juridice în condițiile art. 97 CPP, dar constituie o metodă de investigare care poate oferi indicii valoroase în conturarea conținutului constitutiv al unei infracțiuni.

C.A. Timișoara, s. pen., dec. nr. 1574/A din 20.12.2016, nepublicată

Prin rechizitoriul nr. 886/P/2014 din 07.12.2015 al Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Timișoara, au fost trimiși în judecată în stare de libertate inculpații T., pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 266 alin. (1) și art. 269 alin. (1) CP, cu aplicarea art. 38 alin. (1) CP, și M., pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 273 alin. (2) lit. d) CP.

Prin sentința penală nr. 399/P.I. din 05.10.2016, pronunțată de Tribunalul Timiș, în baza art. 16 alin. (1) lit. b) teza I CPP, a fost achitat inculpatul T. sub aspectul săvârșirii infracțiunii de nedenunțare prevăzute de art. 266 CP. În temeiul art. 269 CP, a fost condamnat inculpatul T. la 3 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de favorizare a făptuitorului, la care a adăugat cu titlu de pedeapsă accesorie și, pe o perioadă de 4 ani, ca pedeapsă complementară interzicerea exercitării drepturilor prevăzute la art. 66 alin. (1) lit. a), b) și h) CP. Totodată, în temeiul art. 273 alin. (2) lit. d) CP, a fost condamnat inculpatul M. la 3 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de măturie mincinoasă, la care a adăugat cu titlu de pedeapsă accesorie și, pe o perioadă de 4 ani, ca pedeapsă complementară interzicerea exercitării drepturilor prevăzute la art. 66 alin. (1) lit. a), b) și h) CP.

Examinând apelurile declarate împotriva sentinței, Curtea de Apel Timișoara a constatat că apelul Parchetului este întemeiat, iar apelul inculpaților este neîntemeiat, în baza următoarelor considerente: inculpatul T. a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de nedenunțare și a infracțiunii de favorizare a făptuitorului, reținându-se în sarcina acestui inculpat că nu a încunoștințat autoritățile despre evenimentul din data de 22.07.2014, când, în jurul orei 20:30, în zona Stadionului Dan Păltinișan, inculpatul D. a executat mai multe focuri cu o armă letală de calibru 9 mm, ce nu a fost găsită, asupra autoturismului în care se aflau persoanele vătămate, proiectilele oprindu-se în grila radiatorului, în portiera dreaptă față, în locul în care se afla marotorul P.A. și în ușa din spate a autovehiculului menționat. Totodată, în fața organelor de poliție, a procurorului și a instanței de judecată, a susținut că el este autorul faptelor săvârșite la 22.07.2014, declarație dată în scopul favorizării inculpatului D., respectiv al îngreunării cercetă-

rilor în dosarul penal în care acesta a fost cercetat și al împiedicării tragerii la răspundere penală a acestuia în același dosar pentru faptele reținute în actul de sesizare a instanței.

Inculpatul M. a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de mărturie mincinoasă prevăzute de art. 273 alin. (2) lit. d) CP, reținându-se în sarcina acestuia că a făcut declarații necorespunzătoare adevărului în fața organelor de urmărire penală și a instanței de judecată cu privire la o faptă pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoarea de 10 ani sau mai mare, respectiv cu privire la evenimentul din data de 22.07.2014, în sensul că în mod mincinos a susținut că l-a văzut la volanul autoturismului de culoare gri, la 22.07.2014, pe numitul D., că l-a observat pe numitul T. când a urcat pe locul din partea dreaptă spate și când, de pe locul în care se afla acesta, au fost executate focurile de armă, deși din probele administrate a rezultat că focurile de armă au fost executate de către numitul D., ce ocupa locul din partea dreaptă față a autoturismului.

Tribunalul Timiș a reținut că activitatea ilicită a inculpatului T. a fost în sensul de a-i ajuta pe făptuitorii D. și G. după momentul săvârșirii faptei din data de 22.07.2014, în scopul îngreunării cercetărilor și al împiedicării tragerii la răspundere penală a acestora. Totodată, prima instanță a apreciat că, în condițiile în care inculpatul a fost participant la infracțiunea conexă, corelativă în raport cu infracțiunea reclamată, respectiv favorizator al infracțiunii de omor, nu a avut obligația de a se autodenunța, neputând fi deci subiect activ nemijlocit al infracțiunii de nedenunțare, concluzionând că nu se poate reține această infracțiune în concurs cu infracțiunea de favorizare și că activitatea ilicită a inculpatului a fost specifică infracțiunii de favorizare. În consecință, s-a apreciat că raportat la infracțiunea de nedenunțare sunt incidente dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza I CPP, întrucât lipsesc elementele de conținut ale incriminării, respectiv nu sunt realizate latura obiectivă, latura subiectivă și nici condiția privind calitatea de subiect activ al infracțiunii, motiv pentru care inculpatul a fost achitat sub aspectul săvârșirii infracțiunii de nedenunțare prevăzute de art. 266 CP. Pentru motivele expuse mai sus, Tribunalul Timiș a reținut că activitatea ilicită a inculpatului T. a realizat conținutul constitutiv al infracțiunii de favorizare a făptuitorului, prevăzută de art. 269 CP.

În ceea ce îl privește pe inculpatul M., Tribunalul Timiș a reținut că activitatea ilicită a acestuia a constat în aceea că a făcut declarații necorespunzătoare adevărului în fața organelor de urmărire penală și a instanței de judecată sesizate cu o cauză penală la termenul din 16.01.2015, când a fost audiat ca martor, respectiv a făcut afirmații mincinoase în legătură cu faptele cu privire la care a fost audiat. Acesta a relatat în mod mincinos că l-a văzut la volanul autoturismului de culoare gri, la 22.07.2014, pe numitul D., că l-a observat pe numitul T. când a urcat pe locul din partea dreaptă spate și când, de pe locul în care se afla acesta, au fost executate focurile de armă, deși din probele administrate a rezultat că focurile de armă au fost executate de către numitul D., ce ocupa locul din partea dreaptă față a autoturismului; împrejurările pe care acesta le-a relatat mincinos erau esențiale pentru stabilirea autorului infracțiunii de tentativă de omor, iar declarația acestuia a stat la baza hotărârii pronunțate în primă instanță. Prima instanță a apreciat că activitatea ilicită de mai sus realizează latura obiectivă a infracțiunii de mărturie mincinoasă, prevăzută de art. 273 CP.

Prima instanță a reținut vinovăția inculpaților în urma unui probatoriu adecvat și în urma unor raționamente corecte sub aspect legal și factual, pe care Curtea și le-a însușit integral, fără a le mai relua spre expunere. În acest sens, Curtea a constatat că declarațiile inculpatului T. sunt contrazise de declarațiile martorilor, din care rezultă că focurile de armă din data de 22.07.2014 au fost executate de către numitul D., nu de către inculpatul T. Totodată, din testul poligraf al celor trei martori a reieșit că aceștia nu au avut un comportament simulat atunci când au declarat că numitul D. a executat focurile de armă.

Sub aspectul valorii probatorii a testului poligraf, Curtea a reținut că acesta nu are valoarea unui mijloc de probă, căruia să i se dea valențe juridice în condițiile art. 97 CPP, dar constituie o metodă prețioasă de investigare care nu oferă probe, dar poate oferi indicii valoroase în conturarea conținutului constitutiv al unei infracțiuni. Or, în cazul de față, rezultatele testelor poligraf se coroborează cu declarațiile celor trei martori, precum și cu celelalte probe din dosarul cauzei. Nu în ultimul rând, Curtea a observat inadverențele în declarațiile celor doi inculpați.

În continuare, Curtea a reținut că pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie în toate cazurile una echitabilă. Pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor sale proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru resta-

bilirea echității sociale, adică a drepturilor și a intereselor victimei, ale statului și ale întregii societăți, perturbate prin infracțiune. Pedepsa este echitabilă și atunci când este capabilă a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi reeducarea/corectarea condamnatului și prevenirea comiterii de noi infracțiuni atât de către condamnat, cât și de alte persoane. În consecință, necesitatea aplicării unei pedepse echitabile constituie de fapt o cerință a principiului echității în dreptul penal care obligă instanța să îi aplice infracțorului o pedeapsă legală și individualizată, capabilă a restabili echitatea socială și a realiza celelalte scopuri ale pedepsei penale. Față de cele arătate, având în vedere pericolul social concret al infracțiunilor săvârșite de inculpați, datele personale ale acestora, cuantumul pedepsei principale stabilite și individualizarea judiciară a executării pedepsei realizată de prima instanță reprezintă măsuri apte să reducă inculpații, dar și să prevină atât în cazul lor, cât și în cazul altor persoane să săvârșescă infracțiuni de natura celor săvârșite de aceștia și, ca urmare, apelurile celor doi inculpați au fost respinse ca nefondate.

Examinând apelul declarat de către Parchetul de pe lângă Tribunalul Timiș, Curtea a reținut că este întemeiat sub aspectul criticii că prima instanță, în cazul inculpatului T., trebuia să rețină infracțiunea de favorizare a făptuitorului în formă continuată și că greșit s-a dispus achitarea acestui inculpat pentru săvârșirea infracțiunii de nedenunțare, actele materiale reținute cu această încadrare juridică intrând în latura obiectivă a infracțiunii de favorizare a făptuitorului în formă continuată.

Astfel, în acord cu opinia primei instanțe, s-a reținut că persoana care are calitatea de favorizator al unei infracțiuni dintre cele prevăzute la art. 266 CP nu poate fi subiect activ al infracțiunii de nedenunțare, întrucât în sarcina sa nu se poate reține obligația de denunțare a faptelor penale, pentru că practic într-o astfel de situație s-ar autodenunța. Obligația de a încunoștința organele judiciare cu privire la faptele grave la care se referă art. 266 CP revine numai persoanelor străine de aceste fapte, care nu au participat la săvârșirea lor în calitate de complici, instigatori, coautoři și nici în calitate de tănuitori sau favorizatori.

În circumstanțele concrete ale cauzei, s-a reținut că fapta inculpatului T. de a nu a încunoștința autoritățile despre evenimentul din data de 22.07.2014, când s-a tras cu arma de către numitul D., are conotații infracționale și constituie act material al infracțiunii de favorizare a făptuitorului în formă continuată. Soluția de achitare pentru infracțiunea de nedenunțare era întemeiată dacă actele materiale (reținute sub forma infracțiunii de nedenunțare) nu aveau relevanță penală, respectiv dacă nu întruneau elementele de tipicitate ale unei alte infracțiuni. Ca urmare, Curtea, în baza art. 386 CPP, a schimbat încadrarea juridică a faptelor pentru care a fost trimis în judecată inculpatul T. prin rechizitoriu, din infracțiunea de nedenunțare prevăzută de art. 266 alin. (1) CP și din infracțiunea de favorizare a făptuitorului prevăzută de art. 269 alin. (1) CP, totul cu aplicarea art. 38 alin. (1) CP, în infracțiunea de favorizare a făptuitorului în formă continuată prevăzută de art. 269 alin. (1) CP, cu aplicarea art. 35 alin. (1) CP, și l-a condamnat pe inculpat pentru întreaga unitate infracțională.

Cu privire la numitul D., s-a observat că a fost condamnat, prin decizia penală nr. 1/A din 06.01.2016 a Curții de Apel Timișoara, la pedepsele de 7 ani și 6 luni închisoare pentru tentativă la săvârșirea infracțiunii de omor calificat, prevăzută de art. 32 alin. (1) raportat la art. 189 alin. (1) lit. f) CP, de 3 luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de distrugere, prevăzută de art. 253 alin. (1) CP, la un an închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de nerespectare a regimului armelor și munițiilor, prevăzută de art. 342 alin. (1) CP, și la un an închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de uz de armă fără drept, prevăzută de art. 343 alin. (1) CP.

Prin urmare, Curtea a respins ca nefondate apelurile declarate de inculpații T. și M., a admis apelul declarat de Parchetul de pe lângă Tribunalul Timiș și, rejudecând cauza, în baza art. 386 CPP, a schimbat încadrarea juridică a faptelor pentru care a fost trimis în judecată inculpatul T. prin rechizitoriu, din infracțiunea de nedenunțare prevăzută de art. 266 alin. (1) CP și din infracțiunea de favorizare a făptuitorului prevăzută de art. 269 alin. (1) CP, totul cu aplicarea art. 38 alin. (1) CP, în infracțiunea de favorizare a făptuitorului în formă continuată prevăzută de art. 269 alin. (1) CP, cu aplicarea art. 35 alin. (1) CP, pentru care l-a condamnat pe inculpatul T. la pedeapsa închisorii de 3 ani și 6 luni în regim de detenție, la care a adăugat ca pedeapsă accesorie și, pe o perioadă de 4 ani, ca pedeapsă complementară interzicerea exercitării drepturilor prevăzute de art. 66 alin. (1) lit. a), b) și h) CP. A menținut în rest dispozițiile sentinței penale apelate.

Notă. 1. Observăm că, în urma schimbării încadrării juridice, instanța de apel a reținut că infracțiunea de favorizare a făptuitorului a fost săvârșită în formă continuată, însă nu a indicat numărul de acte materiale. Dincolo de acest aspect în sine nelegal, apreciem că, în speță, schimbarea încadrării juridice în sensul reținerii unității legale a infracțiunii continuate este eronată, fapta de favorizare fiind săvârșită de către inculpat cel mult în formă continuă (prin inacțiune), caz în care nu este necesară individualizarea numărului de acte de executare.

2. Într-o cauză distinctă – nr. 6443/30/2014 –, în apel, a fost condamnat în schimb inculpatul G.G. la o pedeapsă de un an închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de nedenunțare, cu executare în regim de detenție, legat de tentativa de omor săvârșită de inculpatul D.

3. Speța rezumată în precedent ne oferă ocazia de a face câteva observații pe marginea naturii juridice și a valorii testului poligraf.

Sub primul aspect, problema naturii juridice a testului poligraf se pune, sub auspiciile noii legislații penale, plecând de la faptul că în enumerarea mijloacelor de probă prevăzute în art. 97 CPP nu este cuprins expres și acesta.

Din examinarea cazuisticii judiciare naționale se constată că tehnica poligraf este valorificată în două modalități principale, fie ca mijloc de probă propriu-zis, fie ca indiciu orientativ (un „început de probă”, echivalentul „începutului de dovadă scrisă” din Codul de procedură civilă) care trebuie coroborat cu alte mijloace de probă pentru a conduce la o concluzie de certitudine. Cea de-a doua optică este viziunea dominantă în practica judiciară națională.

În prima situație, se pleacă de la formularea cuprinsă în art. 97 alin. (2) lit. a)-e) CPP, care consacră principiul libertății probelor în procesul penal, fiecare probă având valoare prin ea însăși. În acest caz, poligraful este asimilat mijlocului de probă al expertizei criminalistice, temeiul acestei susțineri fiind dată de prevederile art. 2 alin. (2) lit. o) din O.G. nr. 75/2000 privind organizarea activității de expertiză criminalistică, ce recunoaște, între specialitățile de expertiză criminalistică, și *expertiza pentru detecția comportamentului simulat (poligraf)*; or, expertizele constituie indistinctiv mijloace de probă, conform art. 97 alin. (2) lit. e) CPP.

În optica privind poligraful – indiciu de probă, se pleacă de la limitările inerente acestui procedeu criminalistic, astfel că i se acordă *valoare probatorie condiționată*, prin coroborare cu alte mijloace de probă din dosar.

Spre exemplu, într-o altă cauză din jurisprudența relevantă a Curții de Apel Pitești, s-a apreciat că, „deși poligraful nu este menționat de Codul de procedură penală printre mijloacele de probă, *examinările poligraf sunt materializate în expertize care sunt mijloace de probă prevăzute expres de lege*, instanța având obligația să dispună orice fel de expertiză pentru a lămurii cauza. Întrucât rapoartele de constatare tehnico-științifică criminalistică sunt întocmite de un expert, fiind probe științifice, bazate pe legi fundamentale ale psihologiei și ale fiziologiei, acestea pot fi examinate în contextul celorlalte probe administrate. În speță, dacă martorii denunțatori au descris pe larg modul în care s-au derulat evenimentele, fără oscilații sau reveniri, în condițiile în care aceștia au denunțat o infracțiune de corupție deja consumată, ceea ce a exclus posibilitatea constatării în flagrant a infracțiunii, respectiv valorificarea momentului operativ specific urmăririi penale, și niciunul dintre denunțatori nu a prezentat, cu ocazia testării la poligraf, modificări specifice comportamentului simulat, ceea ce reprezintă un indiciu privind sinceritatea acestora, se poate concluziona că există probe în cauză care să susțină săvârșirea de către inculpat la infracțiunii de trafic de influență de care a fost acuzat. În plus, declarațiile martorilor direcți nu sunt singurele probe de vinovăție, acestea *coroborându-se* cu declarațiile martorilor indirecti, a căror poziție procesuală a fost constantă în privința situației de fapt de care au luat cunoștință, descriind în mod amănunțit și precis circumstanțele în care au aflat despre fapta săvârșită de inculpat” (s.n.) (C.A. Pitești, s. pen., min. și fam., dec. pen. nr. 1155/A din 02.11.2016, în V. COMAN, *Infrațiuni de corupție și asimilate celor de corupție*, vol. II, Ed. Hamangiu, București, 2019, p. 490-491).

În același sens, într-o altă speță privind săvârșirea unei infracțiuni de tentativă la tâlhărie urmată de moartea victimei, referitor la agresiunea asupra victimei B. din noaptea de 19/20.01.2013, au fost suspuse testului poligraf (care în procesul penal are valoare coroborată, cel puțin ca indiciu probator) mai multe persoane, între care și inculpatul G., în urma testării reieșind ca răspunsurile sale au provocat modificări specifice comportamentului simulat. Acest indiciu se coroborează cu proba științifică constând în expertiza ADN, dar și cu o parte din proba testimonială, fiind confirmată în final vinovăția inculpatului.

Într-un alt caz, instanța de apel a apreciat că nu poate reține vinovăția inculpatei Ș.P. nici având în vedere rezultatul testării comportamentului simulat al inculpatei P.I. și nici refuzul inculpatei Ș.P. de a continua testarea. Referitor la valoarea probatorie a rezultatului testării comportamentului simulat, din punct de vedere psihologic, s-a apreciat că actualele înregistrări poligrafice sunt relativ imperfecte, indicatorii utilizați în detecția nesincerității fiind dependenți de manifestările emotive, de forma în care se manifestă simularea și de calea periferică a evidențierii ei. Există, de pildă, factori frenatori de natură să influențeze negativ detecția simulării, principalii fiind: nervozitatea excesivă, determinată de frica de a fi bănuit pe nedrept, stările fiziologice proaste, cum sunt cele specifice bolilor cardiovasculare, dereglărilor respiratorii, infecțiilor, deficiențe psihice, în special debilitatea mintală, precum și nevrozele și psihozele, insensibilitatea emotivă.

Din perspectivă procesuală penală, testarea sincerității cu ajutorul tehnicilor de tip poligraf nu face parte dintre mijloacele de probă prevăzute de lege, după cum nu se înscrie nici printre modalitățile de ascultare a inculpatului. Cu atât mai puțin poate fi concludent refuzul unei persoane de a se supune unei asemenea testări, în sensul caracterizării acesteia sau a declarațiilor sale ca fiind nesincere (*C.A. București, s. a II-a pen., dec. nr. 882/A din 08.06.2017, nepublicată*).

Constatarea sincerității persoanei supuse testării nu constituie însă automat un motiv de achitare sau de înlăturare a răspunderii penale, dacă celelalte probe confirmă totuși vinovăția acesteia. Astfel, într-o cauză, poziția subiectivă a inculpatului în raport de uciderea nou-născutului a fost verificată prin testarea cu tehnica poligraf. La întrebările relevante cauzei, în sensul dacă a omorât copilul, dacă a fost de față când a fost omorât nou-născutul și dacă știe cum a fost omorât acesta, inculpatul S.A. a răspuns nu, interpretarea diagramelor poligraf evidențiind că răspunsurile nu au provocat modificări specifice comportamentului simulat. Cum însă celelalte probe au dovedit vinovăția inculpatului, acesta a fost condamnat la pedeapsa închisorii pentru infracțiunea de omor, săvârșită cu premeditare și asupra unui membru al familiei, prevăzută de art. 48 raportat la art. 188, art. 189 alin. (1) lit. a) cu referire la art. 199 alin. (1) CP (*C.A. Ploiești, s. pen., min. și fam., dec. pen. nr. 293/A din 18.03.2015, nepublicată*).

Izolată s-a apreciat (greșit, în opinia noastră) că rezultatul testului poligraf nu are valoare probatorie. Într-o cauză, dispunând achitarea pentru infracțiunea de tentativă la omor în temeiul art. 16 alin. (1) lit. c) CPP, Tribunalul Covasna a reținut că este adevărat că în cauză s-a dispus efectuarea examinării inculpatului C. și a martorului S. cu tehnica poligraf, iar din raportul de constatare tehnico-științifică privind detecția comportamentului simulat întocmit de I.P.J. Brașov, Serviciul criminalistic, rezultă că s-au constatat modificări semnificative caracteristice comportamentului simulat la toate întrebările relevante cauzei. Cu toate acestea, instanța nu poate acorda acestei probe o valoare hotărâtoare, întrucât în practică s-a dovedit că pot fi eronate concluziile acestor rapoarte de constatare tehnico-științifică, ca urmare a evoluției încă insuficiente a tehnicii (*Trib. Covasna, s. pen., sent. nr. 38 din 07.09.2017, nepublicată, definitivă prin respingerea apelorilor declarate de către Parchetul de pe lângă Tribunalul Covasna și partea civilă*).

Ineficiența probatorie a testului poligraf poate surveni și ca urmare a înlăturării mijlocului de probă din ansamblul probator. Astfel, într-o cauză, instanța de fond a înlăturat concluziile raportului de constatare tehnico-științifică întocmit ca urmare a testării inculpatului cu aparatul poligraf, pe de o parte, din cauza caracterului incert al unei astfel de probe, iar, pe de altă parte, a evidentei situații de stres în care s-a aflat inculpatul în momentul testării sale – 19.02.2009 –, zi în care s-a soluționat și recursul declarat de acesta împotriva încheierii de arestare preventivă, stare care evident a fost de natură să îi influențeze starea psihică și să afecteze rezultatul testării. Referitor la testul poligraf efectuat în cauză, instanța de apel a reținut că acesta nu constituie un mijloc de probă, conform art. 64 CPP 1968 (art. 97 CPP actual – n.n.), însă faptul că inculpatul a solicitat să fie testat poligrafic poate fi interpretat în favoarea acestuia, el arătând constant că nu este vinovat și încercând astfel să își dovedească nevinovăția. Faptul că inculpatul „nu a trecut testul” se poate datora și stării de stres în care acesta se afla în ziua în care a fost efectuat testul, când urma să se soluționeze recursul formulat de acesta împotriva încheierii prin care s-a dispus arestarea sa preventivă (*C.A. Oradea, s. pen. și min., dec. pen. nr. 157/A din 03.03.2015, nepublicată*).

În concluzie, din interpretarea normelor legislative în vigoare rezultă și poate fi acceptată realitatea că tehnica poligraf este un mijloc de probă – expertiză criminalistică – admis de Codul de procedură penală, dar cu valoare probatorie condiționată de administrarea altor probe care, prin coroborare, să confirme sau să infirme cu certitudine existența faptică și juridică a infracțiunii sau a elementelor de fapt supuse verificării.